

ČESKOVESKÝ ZPRAVODAJ

Červenec, srpen

Číslo 7-8/1997

Vážení občané, milí čtenáři našeho Zpravodaje!

Naši obec postihla v měsíci červenci nepředvídaná přírodní katastrofa. Celkem pokojná bystřina řeka Bělá se vlivem nesmírného množství vodních srážek rozvodnila natolik, že s sebou brala vše, co jí stálo v cestě. Obrovské škody jenom na obecních komunikacích dosáhly výše 742 mil Kč, na naší ZŠ přes 17 mil. Kč. Bylo zaplaveno přes 200 domů a velká část jak soukromých, tak i obecních pozemků.

Tyto kritické situace měly neblahý vliv na psychiku našich občanů. Přesto se dalo kritickým situacím předejít, kdyby lidé uposlechli výzvy hasičů a opustili při upozornění své obydli. Jakmile voda dostoupila vrcholu, byli jsme při záchranných pracích odkázáni pouze na pomoc vrtulníků. Díky šikovnosti našeho rodáka Martina Svačiny nedošlo k obětem na životech. Rovněž humanitární pomoc, která nám byla dovezena vojenskými vrtulníky z posádky Olomouc, sehrála významnou roli v dobách nejtěžších. V kritických chvílích se projevil charakteru vlastnosti lidí.

Někteří obětavě a bez ohledu na své zdraví pomáhali těm, kteří pomoc bezprostředně potřebovali. Byli to především naši dobrovolní hasiči, kteří přesvědčili, že jsou součástí záchranného systému, jenž fungoval bezchybně. Díky hasiči z povolání p. Rudolfovi Suchancovi jsme mohli

pomocí vysílačky udržovat spojení s krizovým štábem. Jiná spojení úplně zklamala.

Z pracovníků obecního úřadu pomáhali a na nejnebezpečnější úseky nastupoval obecní strážník p. Pavel Adámek, kterému sekundoval stejně obětavý Josef Bártek – soukromý podnikatel. Pracovali bez ohledu na čas a únavu, za což jim touto cestou děkují.

Je nutno rovněž pochválit pracovnice stravovny II. MŠ, které za pomoci důchodkyň zajišťovaly i ve stísňených podmínkách teplou stravu, a to nejen postiženým, ale i všem ochotným lidem, kteří přiložili ruku k dílu.

Pochvalu si zaslouží rovněž příslušníci naší armády a jednotek BIS, kteří ochotně dělali vše, co tehdy bylo zapotřebí.

Vedle ochoty jsme se však setkali i se sobectvím a neurvalostí, což nás i mrzelo. Mysleli jsme, že krutné události lidí stmelí, opak byl však mnohdy pravdou. Sobectost a závist se projevila zejména při rozdělování humanitární pomoci a sociálních dávek.

Je to ke škodě nás všech. Pevně věřím, že se naši občané sami přesvědčili, s kým mají co do činění.

Toлик Váš starosta

Z povodňového deníku

Od čtvrtka 3. 7. stále prší. Zprávy o počasí hlásí pokračování vydatných srážek. Hladiny potoků a řek se zvedají zatím mírně, ale 5. 7. je vyhlášena pohotovost hasičskému sboru.

Ráno 6. 7. v neděli se schází okresní povodňová komise. Navečer se Bělá zvedla zhruba o 2 m. Je ustaven krizový štáb a vyhlášen III. stupeň povodňové situace – stav ohrožení. Hasičský sbor má poplach. Řeka ohrožuje zadní cesty – začíná jejich podemílání. Zatápí se horní

kolonka, jsou odříznuty od okolí první domy a hasiči provádí první evakuace.

V pondělí 7. 7. řeka stále stoupá, začíná strhávání cest a poškozování domů. Stále zoufale prší. Pokračují evakuace, už za pomoci vrtulníků, policie a armády. Vylévají se potoky Priessnitzův a Lubina. Řeka se stále rozlévá více do šířky a vytváří se bariéry z plovoucích stromů a jiných naplavenin. Kulminace nastává v noci, respektive k ránu na úterý, na zhruba fantastických +4,5 m.

Po hrůzné noci na úterý 8. 7. odhaluje kalné ráno ne skutečný pohled na řádný vodní živlu. Ještě prší, ale voda už pomalu opadáva.

Začínají se mapovat škody a rozvíjejí se potřebné práce pro zajištění alespoň nouzového rozběhu života obce. Pracovníkům obce. úřady včetně členů hasičského sboru nastávají horečnaté, vysilující směny. Voda ještě jednou zahrozila v sobotu 19. 7., ale tato vlna byla podstatně menší.

A jak vypadala srážková činnost v kritické dny podle měření meteorologické stanice Rejviz:

4. 7.	33 mm	8. 7.	36,2 mm
5. 7.	82 mm	18. 7.	22,8 mm
6. 7.	214 mm	19. 7.	78,6 mm
7. 7.	144 mm	20. 7.	17,8 mm

Co v deníku není:

Třeba to, že všichni jsme byli situací zaskočení, šokováni, trpěli vlastní bezradností a bezmocností. O to víc hůře na tom byli ti, kteří se na radnici měli starat o všestrannou pomoc ostatním, počínaje pitnou vodou a zprovozňováním cest konče, a kterým v nejhorších dnech nestačily ani 16ti hodinové směny. Také v něm není to, jakou vzpruhou v práci byly neurnvalé výstupy spojené s vyhrožováními nebo doručení účtu za rozbité okno při zúčtranné akci našich hasičů. A to pomůžeme různá vy- stoupení různých lidí v televizi a jinde. Taková už je doba!!

Z povodňové komise

POVODNĚ, POVODNĚ, POVODNĚ

Je to současný fenomén regionu i celého státu, kolem kterého se všechno točí. Situace nečekaná, nepředvídaná zasáhla nás všechny, i ty, kteří byli jen diváky. Místo radostného začátku prázdnin a doby dovolených žila většina z nás nejméně 14 dnů jako v krutém snu, ale v takovém, ze kterého nebyla úleva při probuzení. Řadu lidí postihla nesmírně těžce osobně, na majetku i psychicky a možná změnila u nich i měřítko hodnot. Můžeme se ptát, proč k tomu došlo, proč právě nás to postihlo, zda to přece jen nešlo ovlivnit atd. O tomto se jistě ještě bude dlouho psát a mluvit na různých místech a úrovních. Zkusme tedy shrnout některé postřehy k této problematice, jak je známe tady, v naší obci. Je možné, že někteří z nás, zvláště ti mladší, budou moci něco ovlivnit a vyvarovat se tak minulých nebo současných chyb.

Je jasné, že první a hlavní příčina byla ve vydatných a dlouhotrvajících deštích, kterým se, jako ani větru, poručit nedalo. Musily být ale důsledky takové?

Z našich bohatě zalesněných hor se jaksi stále více stávají „holokopce“, které nemají šanci zadržet srážky. Těžba dřeva ve vsvislých sečích, od úpatí až k vrcholů, je jistě vhodná pro dopravu a pro stavbu lyžařských vleků,

ale taky pěkně rychle svede do potoků veškerou vodu. A jak na tom byly tyto potoky a řeka Bělá sama, to všichni víme. Stavby a stavičky skoro až do vody, ploty nevyjímaje. V tom byl bezkonkurenční stav na trase Bukovice–Domašov–Bělá, kde bylo místy nemožné projít kolem řeky. Břehy plné odpadů a smetí vytvářely dobře hnojené a zavlažované záhony pro nejrůznější dřeviny i letité stromy. (Zde je vhodné uvést fakt, že krátce po smutných událostech někteří naši občané opět jako ti mravenčkové se znovu snaží řeku zavážet). Pravda je, že na tomto stavu se podepsal i podnik Povodí Odry, který nestačil technicky, a asi ani legislativně na údržbu břehů, takže byly zarostlé stejně jako hrázé mírumilovného rybníka. Jistě se na tomto podíleli i dnes v nedobrém vzpomínání ochránáři, kteří se stavěli proti likvidaci stromů a ostrůvků v korytě, ale mám za to, že Povodí jako správce toku, mělo své požadavky důrazněji uplatňovat.

Když uvedené vlivy sečteme, nemohla zřejmě taková spousta vody projít korytem jinak, než že si je rozšířila nebo obešla. Jako by příroda ukázala svoji sílu a připomněla nám lidem, že se k ní musíme chovat mnohem lépe.

Počítání ztrát

Zaplaveno bylo zhruba 80 % plochy obce. Některé domy - i v nezaplavených částech měly zatopené sklepy a garáže, jinými se prohnila voda přizemím až do výše lustrů a zanechala všude za sebou spoušť a vrstvu písčitého bahna. 5 soukromých domků bylo zcela zničeno a jsou na ně vydány demoliční výměry, další domy byly různě poškozeny, jeden je stále ohrožen sesuvem půdy.

Tyto škody se ještě nepokupí nikdo odhadnout a asi nikdy zcela vyčísleny nebudou. Řešitelzárna, podle TV šotu odhaduje svou škodu na stavbách a strojním zařízení na 50 mil. Kč.

V obci je poničena kanalizační síť a hlavní přivaděč splašků z města je teď vypouští přímo do řeky na počátku obce. Těžce poškozeny jsou plynovody, telefonní a vodo- vodní síť a rozvod elektřiny. Státní silnice je v několika místech odplavena vůbec a novému mostu u Jeseníku „uplavala“ levá podpěra (založená, jak je teď vidět, na sklepu bývalého domku pí Parisčové). Most spadl do řeky, kterou zatarasil a řeka si zde moudře udělala nové koryto, ještě že mimo domky.

Obecní majetek, který obec spravuje ze svého rozpočtu, utrpěl ránu přímo katastrofální. Zničeno bylo téměř 3 km obecních cest a chodníků, z toho části ulic Úzká, Za Řekou a Polní byly zcela odplaveny. V těchto úsecích jsou zničeny i rozvody všech sítí a rod. domky jsou doslova odříznuty od světa. Byly odplaveny značné plochy po- běžných pozemků, např. na zač. obce před býv. kovárnou, v okolí pozinkovny, pod ul. Makarenkovou, kolem ul. Polní kolem Dubeckých atd. Odsenesy byly 2 lávky pro pěší a jsou poškozeny všechny zbývající mosty. Značné škody jsou v Základní škole, kde je mj. zcela nepoužitelná tělocvična. Celkový odhad majetku se točí kolem 80ti mil. Kč. A to zde neuvádíme škody dalších místních podniků, které jsou rovněž rozsáhlé. Svou ránu dostala také bu- dova „Kestlu“.

Je samozřejmě, že bez přispění celého státu, jak na- konec všichni víme ze sdělovacích prostředků, by se naše a ani jiné obce z této situace nedostaly řadu let. Vedení obcí a samozřejmě i Okresní úřad podniká všemožné kroky, aby na obnovu plného života občanů byly co nejrychleji k dispozici potřebné prostředky, hlavně fi-

VÝZVA Okresního střediska žen v Jeseníku.

Vážení spoluobčané,

i v našem těžce zkoušeném okrese už opadla pustošící voda a my teď při pohledu na trosky domů i jejich zařízení, na zničené komunikace a odplavené zahrady, pod tíhou smutku a bolesti postižených rodin i osamělých lidí máme pouze dvě možnosti: buď zůstat bezmocně stát – anebo ze všech sil pomáhat.

Hlásíme se k této druhé možnosti, ba nutnosti.

Na základě dlouholetých dobrých zkušeností z pořádání úspěšných burz oděvů organizuje středisko žen v Jeseníku podobnou, avšak bezplatnou akci pro nejvíce postižené povodněmi, pro ty, kteří právě v této chvíli potřebují to nejzákladnější pro sebe, pro svou rodinu, domácnost.

Vyzýváme všechny šťastné, protože se jim voda vyhnula, kteří mohou doma postrádat a potřebným nabídnout hlavně přikrývky, peřiny, nádobí, drobné domácí spotřebiče a podobné užitečné věci: přineste je do střediska žen v Jeseníku (divadlo, I. poschodí vpravo).

Obracíme se na ty, kteří mohou nabídnout větší dary, tj. nábytek, koberce, objemnější spotřebiče, možnost ubytování atp.: nabídněte je středisku žen písemným sdělením.

Shromážděné dary a nabídky budou v postižených obcích distribuovány prostřednictvím základních organizací Českého svazu žen. Středisko žen garantuje, že se tak dostanou k těm nejpotřebnějším a že se nebudou prodávat.

Všem ochotným pomoci předem děkujeme.

Vlasta Kubínová
vedoucí střediska

Telefon: 411254 kl. 26

Poznámka: Místní dárci mohou svou pomoc nabídnout přímo v České Vsi na OÚ, prostřednictvím předsedkyně ZO paní A. Blišťanové, nebo přes p. Františka Hrdy, zástupce starosty.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

V srpnu a v září oslaví:

Matláková Božena	70 let
Pokorná Libuše	70 let
Miková Drahomíra	70 let
Pohl Miloslav	65 let
navrátilová Marie	81 let
Škrabal František	81 let
Škobrtal Václav	75 let
Lehnertová Růžena	85 let
Šarmanová Emilie	70 let

Vítáme nové občanky:

Pospíšil Martin	18. 6. 1997
Vlachopoulos Filip	27. 6. 1997
Blanka Mikesková	1. 7. 1997
Lenka Zbořilová	15. 7. 1997
Pavel Furiš	31. 7. 1997

Odešli z našich řad:

Slívová Emilie	2. 7. 1997	74 let
Michna Alois	16. 8. 1997	78 let

nanční. Plán obnovy do původního stavu, a to za podmínek maximální hospodárnosti, protože prostředky

jsou a budou omezené, dá obecním zastupitelům ještě hodně „zabrat“

-red-

Pozor! Výzva! Pozor!

Vážení občané,

ještě zdaleka není v naší obci všechno v pořádku po stránce bezpečnosti a hygienické. Projevuje se stále u nás zvýšená nervozita a citlivost. Porůznu jsou po obci rozestety hromádky odpadků a naplavenin, nejsou v pořádku chodníky, krajnice silnice a cesty vůbec. Nejsou pevné břehy řeky, chybí zábradlí mostů, nejsou všude ploty u domů.

Dodržíte proto alespoň tyto zásady:

- Buďte ohleduplní ve všech směrech vůči sobě navzájem

- Nevyvážejte žádné odpady či naplaveniny, prostě nic, na břehy řeky, nebo dokonce do ní
- Domovní odpad dávejte do kontejnerů (požadujte jejich přistavení)
- Naplaveniny a bahno shromažďujte u cest, kde se dají naložit a odvézt
- Dávejte zvýšený pozor na pohyb dětí a jejich hry
- Nenechávejte volně pobíhat psy

Obecní policie

Finanční výpomoc občanům, postiženým povodněmi a humanitární pomoc od jiných obcí a osob

Ještě pořádně neopadly velké vody a už se rozběhlo několik druhů pomoci postiženým občanům a obcím. Pro občany jsou to jednak sociální dávky podle vyhlášky MPS č. 182/91 Sb., finanční pomoc podle Nařízení vlády č. 190/97 Sb. a dále pomoc z Fondu humanity Českého červeného kříže. Podrobnější informace se postiženým dostane na OÚ od Františka Hrdý. Rovněž obec dostala mnoho darů, jak od jednotlivých občanů, tak od obcí i ze vzdálených koutů republiky. Do obce také přijela řada

organizovaných i neorganizovaných skupin a jednotlivců, kteří nabídli aspoň své holé ruce.

Všechny tyto dary, ať už skromné či velkorysé, svědčí o tom, že pro řadu našich spoluobčanů má slovo „solidarita“ jistě hluboký význam.

O všech výpomocích i o humanitární pomoci přineseme podrobnější zprávy v příštím čísle ČVZ.

redakce

Co bude dále?

Převážná část zpravodaje je věnována pochopitelně červencové přírodní katastrofě. Psaní kolem ní by ale nebylo úplně, kdybychom nepodalí zprávu o tom, jak to vypadá s obnovou zničených komunikací a objektů.

Před tím je ale vhodné říci, že teď probíhá na obecní náklady čištění veřejných ploch, cest a jejich okolí, hrubá očista i soukromých pozemků, zahrad atd. od naplavenin. V některých případech pomáhají pracovníci ze skupiny veřejně prospěšných prací i s čištěním sklepů. Zde ještě nemá obec. zastupitelstvo zcela jasno, zda by se neměli jednotliví občané na tomto podílet. Na těchto pracech se významně podíleli naši vojáci a dobrovolní pracovníci z různých koutů republiky.

Zásadně je nutno uvést, že obnova obce je záležitost nesmírně nákladná a složitá, i když to tak třeba nevydává. Jen cíl této obnovy je jednoduchý: Co nejrychleji obnovit obecní cesty, znovu rozvést plyn a vše ostatní tam, kde byly před povodněmi. Jednoduchost realizace ale zmizí, když zvážíme, že také máme místa, kde namísto cesty je jáma hluboká 3 m a dlouhá 200 m, do které z obou konců visí bezmocně potrubí, z jedné strany teče na dně voda a z druhé se sype hlína z podmáčeného svahu. Když toto viděl jeden odborník – stavař, tak mi položil prostou otázku: „Je opravdu nutné, aby tady opět vedla cesta?“ Toto jistě netřeba komentovat.

Je jasné, že na takový rozsah prací a navíc v požadovaném termínu (to hlavní do zimy), sotva má místní firma dostatek sil a prostředků. Obec proto využila nabídky firmy Dopravní stavby Olomouc (DSO), která spo-

lupracuje se stavebním gigantem Metrostav Praha a která sem soustřeďuje činnost i pro okolní obce, a která je, jak doufáme, schopna jejich požadavky realizovat. Zatím, tzn. zhruba do 25. 8. vykonávala obnovovací práce obec přímo, bez projektu, jen podle ústních domluv a koordinací s Povodím, provozovateli sítí atd. za pomoci více soukromých firem. Je samozřejmé, že v této fázi bylo nutno se zaměřit především na zabezpečení a ochranu občanů a jejich majetku a odstraňovaly se jen takové důsledky záplav, na které se stačilo odborně a fyzicky.

V této době je nejvyšší čas, aby DSO s veškerou vešměností nastoupily do práce. Jejich problémy jsou dva. První je ten, že se musí pracovat s nouzovou dokumentací, protože na obvyklé, úhledně zpracované projekty není čas. Druhý problém je Povodí Odry. Není totiž všude jednoznačně vytyčena hranice toku (podle laických pohledů by někde mohlo být nové koryto širší) a v některých úsecích stále není řeka ve svém korytě a na původním dně. Firmě byl předán seznam devíti lokalit, resp. objektů, ze kterých se požadované práce skládají. Toto rozdělení ale není stanovením pořadí, protože všechny jsou důležitě a navazují na sebe, např. nová lávka na novou cestu atd. Požadavek tedy zní – začít pokud možno na všech najednou. Čas ani zima nepočká. A jedna obava navíc: Bohužel nepočkají ani jarní (a byvající i podzimní) zvýšené stavy řeky Bělé, které budou proudit pouze korytem vyhrabaným ve štětku a písku.

Z. Černý

Křížovka pro chvíle pohody

Občanům dobře poslouží... (tajenka)

Pomůcka:

ALOE, IONT, AVE

Vodorovně:

- A. podpěra; tropické pásmo
- B. obývací místnost; části kostry
- C. první písmeno abecedy; TAJENKA; první písmeno abecedy
- D. USK; polynéský nápoj; hasit žízeň
- E. písmeno abecedy; TAJENKA; 5. písmeno abecedy
- F. WC; zařízení na spaní; SPZ Prahy
- G. římsky tisíc; TAJENKA; sykavka
- H. tlustolístá rostlina; starší vztažné zájmeno; elektrická částice
- I. vojenská kolona vozů; předložka; ruční vozík

Svisle:

- 1. opice; samočinná zbraň
- 2. ruský pravoslavný kněz; styk; lidové radio
- 3. žlutohnědé barvivo; hraje fotbal (lidově); OE
- 4. SPZ Rokycan; ruský kdo; opak noci
- 5. zvolání; obdarování; asi
- 6. tech. kontrola; první žena; Antonín (slov.)
- 7. společenství včel; latinský pozdrav; citoslovce tikání

Tajenka z čísla 6/97: UNISTAV nábytek.

Vylosována byla Alena Manglová, Haškova 481, Česká Ves. Řešení dnešní křížovky doručte na OÚ do 17. září 1997. Vylosovaný luštitel obdrží obnos 100,- Kč od Iy AFX Jeseník na OÚ Česká Ves.

?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A										
B										
C										
D										
E										
F										
G									*	
H										
I										

- 8. světová organizace; nástroj na řezání; obchodní akademie
- 9. SPZ Prachatic; jméno sestry ze seriálu Nemocnice na kraji města; národní rada
- 10. ypsilon a římská jednička; nevěřící člověk

Měsíčník obce Česká Ves. Připravuje redakční rada ve složení: Zdeněk Černý, František Hřda, Marie Julinová, Jitka Marcinová. Náklad 750 ks. Zdarma. Příspěvky, připomínky a náměty podávejte na Obecní úřad poštou, osobně nebo telefonicky na č. 3086.

Plošná inzerce a reklamy podnikatelů: 10,- Kč/cm². Řádková inzerce občanů zdarma.

Uzávěrka vždy k 20. příslušného měsíce.